

In Memoriam Marinus A. Pool

Robert Hack; 14 maart 2021

Ik heb Marinus Pool leren kennen in Leiden eind zeventiger jaren. Marinus deed zijn doctoraalstudie in ingenieursgeologie in Delft en werkte parttime bij NACAP, een dochteronderneming van Boskalis die groot model pijpleidingen legde. In 1978 of 1979 was er een voorlichtingsavond van het LGV over afstudeermogelijkheden in Ingenieurs Geologie in Delft. Zover ik me herinner was Niek Rengers degene die een lezing gaf. Na afloop belandden we zoals gebruikelijk in het toenmalige Vattegat café aan de Garenmarkt, waar ik met Marinus en Niek napraatte. De verhalen waren zo enthousiast dat mijn keuze was bepaald en ik ook ingenieursgeologie ging doen. In Delft kwam ik Marinus regelmatig tegen waarbij het kenmerkend was hoe enthousiast hij altijd was en bleef over het vak. Toen NACAP problemen had met het uitgraven van de sleuf voor twee pijpleidingen van 2 meter diameter en 500 km lang van Al Jubail naar Riyad in Saudi Arabia in 1982, belde Marinus mij met de vraag of ik zin had om uit te zoeken hoe diep het gesteente onder het oppervlak lag. De uitgraving van de sleuf was gedacht in los zand te zijn maar dat bleek vaak gesteente en dat is veel duurder om uit te graven. Natuurlijk zei ik ja en vier weken heb ik in Saudi Arabia gewerkt. Mijn eerste baantje in ingenieursgeologie had ik dus te danken aan Marinus.

Marinus studeerde af in Delft in 1981 met een onderzoek naar het nut van rebound testen en hoe het stuiteren van een vallend balletje afhangt van de sterkte en elastische parameters van het gesteente waarop het stuitert. Nog steeds een nuttige scriptie die ik 40 jaar later aanhaal in mijn colleges. Mijn eigen afstudeerwerk wekte de aandacht van Marinus en NACAP, en NACAP stuurde hem naar Leeds waar ik met de Universiteit van Leeds onderzoek deed naar het vaststellen van breukrichtingen in gesteente met ondiepe geofysica (zie foto). We hebben een aantal nuttige dagen veldwerk gedaan die ook heel gezellig waren. Het veldwerk ging ineens veel sneller met de enthousiaste hulp van Marinus en het nachtleven van Leeds was weliswaar beperkt, maar toch veel leuker met Marinus dan alleen.

Marinus op een niet al te stabiele helling in Leeds in 1981.

In de midden tachtiger jaren woonde Marinus aan de Groenesteeg in Leiden en ik vlakbij op de Middelste Gracht. Halverwege was een kroeg waarvan de naam in de vergetelheid is geraakt. We hebben vele gezellige avonden gehad niet alleen in de kroeg maar ook bij hem of mij thuis waar we vaak naar muziek luisterden. Marinus was een begenadigd pianist en organist. Het pianoconcert van Grieg speelde hij uit zijn hoofd. Hij was een van de organisten van onder meer de Hooglandse Kerk in Leiden. In 1984 zijn Marinus, mijn toenmalige vriendin en nu vrouw, en ik op vakantie geweest in Noordwest Spanje om de oude veldwerkgebieden te bezoeken. Zoals te verwachten van geologen ging de reis op prettige wijze langs leuke plekken. Onder andere een aantal dagen in San Sebastian waar we op het strand bivakkeerden en 's-avonds het nachtleven onderzochten. Op de laatste avond eindigden we in een mondaine pianobar waar een professionele pianist verveeld zat te spelen. Het nam tien minuten toen Marinus opmerkte dat hij genoeg had van de pianist en de zaak zou gaan activeren. Hij liep naar de pianist en vroeg of hij een stukje mocht spelen. De pianist zal wel gedacht hebben weer een dronken buitenlander die denkt het beter te kunnen, zal wel niet lang duren. Via Mozart en Grieg speelde Marinus echter de hele bar plat. Ademloos werd er geluisterd in een bar die hoe langer hoe voller werd en waar ook buiten de mensen stonden te luisteren. De klassieke stukken werden gelardeerd met populaire deuntjes die de hele bar meebrulde inclusief de luisteraars op staat. Ons pianobar bezoek duurde tot de vroege ochtend met veel gratis drank. De bar eigenaar vroeg Marinus nog of hij de volgende avond terugkwam, maar helaas moesten we verder naar het veldwerk gebied in Cantabrië bij Boñar en Cistierna. Daar hebben we een aantal dagen heel gezellig rondgestruind. Wat we precies gedaan hebben weet ik niet meer. Kan me wel herinneren dat we in een tent aan de Rio Esla sliepen en dat we 's-ochtends de tent uitgebrand werden omdat het te heet werd.

Vrij direct na Spanje ben ik naar Afrika verhuisd en zover ik me herinner, was Marinus in Zuid-Amerika aan het werk. In 1993 waren we weer in Europa en op 15 januari promoveerde Marinus aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB) op kust duin ontwikkeling in Holland. Uiterst amusante wijze van promoveren kenden ze toentertijd en misschien nu nog aan de VUB. Er was een grote uitgebreide commissie van 10 of meer leden en geen pedel die een tijdslimiet stelde. Een groot deel van de tijd werd ingenomen door commissieleden die het met elkaar oneens waren en daar eindeloos en vaak venijnig over discussieerden. Marinus mocht enigszins verbaasd, maar zoals van Marinus te verwachten, geheel onverstoortbaar luisteren. De verdediging duurde uiteindelijk 3 uur. Daarna trok de commissie zich terug om een oordeel te vormen. Ook dit is niet iets snels aan de VUB; de commissie nam er een uur voor. De toeschouwers verdachten de commissie ervan ook een uitgebreide lunch te genieten in het beste van de Belgische tradities. Dit in tegenstelling tot de kandidaat en toeschouwers die mochten wachten bij een machine met slechte koffie in de koude buitenlucht. Het judicium van de commissie was positief maar ook daar deden ze weer een uur over het Marinus mee te delen. Daarna konden we eindelijk na zo'n vijf uur examen alsnog een borrel drinken met de Jonge Doctor.

In de jaren daarna hebben we wel aldoor contact onderhouden maar gezien hebben we elkaar niet meer. Marinus was de meeste tijd in Zuid-Amerika of de Caraïben en ik in Nederland of elders in de wereld. Nog wel een paar keer contact gehad over mogelijk projecten maar het is er niet meer van gekomen om samen iets te gaan doen. Helaas, maar gelukkig is er nog de herinnering.

Peter Verhoef; 22 maart 2021

Mijn eerste kennismaking met Marinus Pool herinner ik me nog goed. Ik was in December 1977 net begonnen als promotiestudent bij Professor Zwart, en liep rond langs de kleine kamertjes in het gebouw van de meisjesschool op de Garenmarkt. In een van die kamertjes zaten twee ouderejaars studenten geconcentreerd over een kaart gebogen. Marinus Pool en Claudius de Goeje. Marinus Pool legde uit dat zij bezig waren met het voorbereiden van een project om in het Midden Oosten, ik meen Saudi Arabië, om grind te zoeken. Op dat moment dacht ik, 'wat lijkt me dat saai'; ik was zelf helemaal ondergedompeld in de hardrock geologie en kon me niet voorstellen dat zoeken naar grind nou zo'n uitdaging zou zijn. Marinus vond dat zeker niet, want hij was vol enthousiasme en overtuigingskracht bezig met het project, dat was duidelijk te zien. Marinus en Claudius hoorden tot de eerste lichte studenten die in Delft een hoofdvak ingenieursgeologie volgden. Achteraf gezien moet dat voor hen een leuke studietijd geweest zijn, want Prof. Price zorgde dat zijn handvol studenten een mooi programma konden volgen, met bezoeken aan civiele projecten en praktische veldstudies in groeves in Engeland, en blijkbaar ook voor projecten zoals het grind zoeken voor een Nederlandse aannemer. Ook volgden de studenten ingenieursgeologie vakken aan de Universiteit van Leeds in de UK en bij het ITC in Delft. Niek Rengers vertelde me dat hij Marinus voor het eerst leerde kennen als student bij een cursus luchtfoto interpretatie van het ITC. In mijn tijd bij Structurele Geologie in Leiden had ik nooit kunnen bevroeden dat ik vier jaar later, in 1982, zelf als beginnend docent op de TU Delft bij Ingenieursgeologie aan de slag zou gaan en Marinus, die rond die tijd net afgestudeerd was, weer zou zien. (Overigens heb ik later in mijn carrière als ingenieursgeoloog heel wat keren zand en grind gezocht in het Midden Oosten en ondervonden dat dat echt geen saai werk was!)

Marinus ben ik daarna in de loop van de jaren regelmatig tegengekomen, meestal op bijeenkomsten van de Ingeokring van de KNGMG, maar soms ook op de TU Delft, als hij een bespreking had met Prof. Price. Niek Rengers kwam Marinus door de jaren heen tegen op congressen van de IAEG (International Association of Engineering Geology). Niek en ik hebben over de telefoon over Marinus gesproken. Wij kenden hem oppervlakkig, maar hij kwam op ons over als een vriendelijke man, die graag vertelde over de projecten waar hij mee bezig was. Bovendien was hij een goede luisteraar, die goed nadacht voordat hij je antwoordde. Hij heeft zich vanaf het begin beziggehouden met het opzetten en uitvoeren van ingenieursgeologisch grondonderzoek. Hij werkte in zijn beginperiode onder andere bij NACAP aan de honderden kilometers lange pijpleiding die aangelegd werd in Argentinië. Ik herinner me nog goed dat Marinus op een Ingeokring bijeenkomst een lezing gaf over grondradar, een techniek die in de jaren 80 steeds meer gebruikt werd. Mij viel op dat hij, behalve over de toepassing, behoorlijk diep inging op de fysica die ten grondslag ligt aan de methode. Hij wilde goed weten waarom en hoe grondradar werkt en wanneer je die techniek kan toepassen en wanneer niet. Marinus had een persoonlijkheid die paste bij een zelfverzekerde adviseur en naar mijn idee hield hij graag de regie over de projecten waar hij verantwoordelijk voor was. Toen ik in 2002 bij Boskalis ging werken kwam ik hem op het hoofdkantoor weer tegen. Hij was toen betrokken bij projecten in Latijns Amerika en voerde namens de firma overleg met de opdrachtgevers over de uitvoering van grondonderzoeken en was betrokken bij de uitvoering van die projecten, meestal in de landen zelf. Marinus hield de touwtjes het liefst zelf in handen. Het verbaast dan ook niet dat hij op een gegeven moment als zelfstandig adviseur is gaan werken. Wat mij verraste is dat hij tijd heeft gevonden om aan een proefschrift over duinvorming langs de Noordzeekust te werken. Hij is in 1993 gepromoveerd aan de Vrije Universiteit van Brussel. De laatste jaren heeft hij regelmatig in de Cariben gewerkt voor de Stichting SONA (LinkedIn informatie). Onder andere heeft hij

zich ingezet voor de reconstructie van de infrastructuur van Sint Maarten na de orkaan Irma. Daarover is hij geïnterviewd door Omroep Friesland, dat interview is op YouTube te zien (<https://www.omroepfryslan.nl/nieuws/755713-fries-speelt-belangrijke-rol-wederopbouw-sint-maarten>). Voor mij is het ontroerend om op de video te zien dat hij nog steeds net zo geconcentreerd overkomt als die enthousiaste student die zijn eerste grind-zoek project aan het voorbereiden was.